

Sygn. akt III CZ 41/18

POSTANOWIENIE

Dnia 19 października 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska (przewodniczący)

SSN Władysław Pawlak (sprawozdawca)

SSN Karol Weitz

w sprawie z wniosku J. S.
przy uczestnictwie J. S.
o podział majątku wspólnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 19 października 2018 r.,
zażalenia wnioskodawczynie na postanowienie Sądu Okręgowego w N.
z dnia 15 marca 2018 r., sygn. akt III WSC (...),

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 27 kwietnia 2017 r. Sąd Rejonowy w Z. ustalił, że w skład majątku wspólnego wnioskodawczynie J. S. i uczestnika J. S. wchodzi nakłady w postaci budynku nr 84a przy ul. W. w B., posadowionego na nieruchomości składającej się z działki ewidencyjnej nr 831/11, stanowiącej majątek osobisty uczestnika, o wartości 414 700 zł i zasądził od niego na rzecz wnioskodawczynie tytułem spłaty kwotę 269 556 zł, płatną w trzech ratach po 89 852 zł. Sąd Rejonowy oddalił wniosek J. S. o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym oraz wniosek uczestnika o rozliczenie nakładów z majątku osobistego na nieruchomość położoną w B. przy ul. W.

Na skutek apelacji uczestnika, Sąd Okręgowy w N. postanowieniem z dnia 21 listopada 2017 r. zmienił postanowienie Sądu Rejonowego w ten sposób, że kwotę spłaty 269 556 zł obniżył do kwoty 207350 zł i odpowiednio obniżył raty. W pozostałym zakresie apelację uczestnika oddalił i orzekł o kosztach postępowania odwoławczego.

Od postanowienie Sądu Okręgowego wnioskodawczynie wniosła skargą kasacyjną. Wskazała, że zaskarża go w całości i domagała się jego zmiany „przez orzeczenie analogiczne do wydanego przez Sąd I instancji”, ewentualnie o uchylenie w całości orzeczeń Sądów pierwszej i drugiej instancji oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Wnioskodawczynie określiła wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 269 566 zł.

Postanowieniem z dnia 16 marca 2018 r. Sąd Okręgowy w N. odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawczynie. Sąd drugiej instancji wyjaśnił, że zgodnie z art. 519¹ § 2 k.p.c. w sprawach z zakresu prawa rodzinnego, opiekuńczego i kurateli skarga kasacyjna przysługuje tylko w sprawach o przysposobienie oraz o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami, chyba, że wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż sto pięćdziesiąt tysięcy złotych. W ocenie Sądu Okręgowego wskazana w skardze kasacyjnej wartość przedmiotu zaskarżenia została przez wnioskodawczynię bezpodstawnie zawyżona. W przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy zasądził dla wnioskodawczynie od uczestnika spłatę w kwocie 269556 zł. Rozstrzygnięcie to na skutek apelacji uczestnika zostało zmienione w ten sposób, że spłata została obniżona do kwoty 207 350 zł. W konsekwencji, rzeczywisty interes majątkowy, którego ochrony skarżąca dochodzi w skardze kasacyjnej wyraża się kwotą 62 206 zł - stanowiącą różnicę pomiędzy wysokością spłaty ustalonej przez sąd pierwszej instancji, a wysokością spłaty ustalonej przez sąd drugiej instancji.

Jako podstawę prawną orzeczenia Sąd Okręgowy wskazał art. 398⁶ § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

W zażaleniu, wnioskodawczynie nie wskazując na konkretny przepis, który miałby zostać naruszony przez Sąd drugiej instancji stwierdziła, że skoro wniosła o zmianę zaskarżonego orzeczenia w taki sposób, aby można było orzec o

prawidłowości postanowienia Sądu pierwszej instancji, to pozbawienie jej prawa do skargi kasacyjnej jest niedopuszczalne. Ponadto, zarzuciła Sądowi Okręgowemu, że ten nie wezwał jej do sprecyzowania wartości przedmiotu zaskarżenia określonej w skardze kasacyjnej i uznał samodzielnie, że wynosi 62206 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W sprawie o podział majątku wspólnego w razie zaskarżenia orzeczenia co do istoty sprawy, wartość przedmiotu sporu wyznacza nie wartość całego dzielonego majątku, ale wartość konkretnego interesu (roszczenia, żądania) lub składnika majątkowego, którego dotyczy środek odwoławczy i z reguły nie może przekraczać wartości udziału przysługującego skarżącemu uczestnikowi, chyba, że podważa on zasadę podziału, objęcie lub nie objęcie orzeczeniem poszczególnych rzeczy lub praw albo rozliczenia nakładów. Wówczas wartość przedmiotu zaskarżenia może być wyższa niż wartość jego udziału (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2015 r., II CZ 76/15, nie publ.).

Wskazana przez skarżącą w skardze kasacyjnej wartość przedmiotu zaskarżenia nie jest - jak trafnie wywodzi Sąd Okręgowy - wiążąca dla sądu drugiej instancji ani Sądu Najwyższego i podlega weryfikacji na podstawie akt sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2015 r., II CZ 76/15 nie publ. i przywołane tam orzecznictwo).

Stosownie do art. 519¹ § 2 k.p.c., w sprawie o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami, skarga kasacyjna jest dopuszczalna jeśli wartość przedmiotu zaskarżenia nie jest niższa niż 150 000 zł.

Przedmiotem zaskarżenia przez wnioskodawczynię skargą kasacyjną nie mogła być objęta zasądzona na jej rzecz kwota spłaty w wysokości 207 350 zł, gdyż w tym zakresie było ono dla niej korzystne. Przesłanką dopuszczalności środka odwoławczego jest wykazanie przez skarżącego istnienia interesu prawnego w zaskarżeniu orzeczenia (zob. uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2014 r., III CZP 88/13, OSNC 2014, nr 11, poz. 108, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2015 r., V CSK 450/14, nie publ., wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2015 r., V CSK 450/14 nie publ.;

postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2018 r., IV CSK 42/17, nie publ.).

Z tych względów Sąd drugiej instancji prawidłowo uznał, że interes wnioskodawczyni w zaskarżeniu skargą kasacyjną zamyka się w kwocie stanowiącej różnicę pomiędzy zasądzoną przez Sąd pierwszej instancji kwotą 269 556 zł, a kwotą ostatecznie zasądzoną przez Sąd drugiej instancji po częściowym uwzględnieniu apelacji uczestnika, czyli 207 350 zł. Różnica ta jest niższa od kwoty 150 000 zł.

Z powyższych względów, Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.

jw